

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Complex project ter realisatie van extra
containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen:
Voortgangsrapportering Containercluster Linkerscheldeoever**

Deze mededeling brengt verslag uit van de stand van zaken tot heden over het complex project ter realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen, meer bepaald over het onderdeel "Containercluster Linkerscheldeoever". Het betreft louter een voortgangsrapportage.

1. SITUERING

Met deze mededeling wordt verslag uitgebracht van de stand van zaken tot heden over het complex project ter realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen en het door het decreet voorziene procesverloop. Met het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, het besluit van 12 december 2014 tot uitvoering van het decreet complexe projecten en het besluit van de Vlaamse regering van 13 februari 2015 tot aanwijzing van de Vlaamse en provinciale projecten ter uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, is de regelgeving inzake complexe projecten sinds 1 maart 2015 van kracht.

De Vlaamse regering nam op 15 juli 2016 de startbeslissing van het complex project ter realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen (VR 2016 1507 DOC0899/1BIS). De startbeslissing had als doelstelling een voorkeursalternatief te filteren uit een brede waaier van alternatieven. Er vond een breed onderzoek en actorenoverleg plaats om zicht te krijgen op de impact en gevoeligheden van de verschillende alternatieven. Op 17 mei 2019 stelde de Vlaamse regering vervolgens een ontwerp van voorkeursbesluit vast (VR 2019 1705 DOC.0758/2). Na een openbaar onderzoek werd het geïntegreerd onderzoek herwerkt, wat leidde tot een finaal voorkeursbesluit. De Vlaamse regering stelde dit voorkeursalternatief op 31 januari 2020 definitief vast (VR 2020 3101 DOC.0074-1-29).

Het voorkeursbesluit voorziet in een aanduiding van de locaties en de wijzen waarop de extra containerbehandelingscapaciteit, de ontwikkeling van logistieke terreinen en de multimodale ontsluiting tot op het hoofdnet zal worden uitgewerkt. De concretisering van het voorkeursbesluit tot een realiseerbaar project vormde het onderwerp van de uitwerkingsfase. In deze fase werd het

voorkeursalternatief verder in detail uitgewerkt binnen de vastgelegde contouren. Het voorkeursalternatief werd ook in verschillende deelprojecten opgesplitst:

-Westelijke Ontsluitingsweg Waaslandhaven (WOW): Op 14 juli 2023 werd een voorontwerp van projectbesluit WOW aan de Vlaamse regering meegedeeld. Daarna liep de verplichte ronde bij de adviesinstanties (tot 15 september). De adviezen en het dossier zijn thans herwerkt tot een ontwerp van projectbesluit WOW, dat voorligt aan de Vlaamse regering.

-Containercluster Linkerscheldeoever (CCL): Dit deelproject omvat de aanleg van een nieuw getijdendok, het dempen van het Noordelijk Insteekdok, de aanpassing van hoogspanningsleidingen, de aanleg van een wachtbundel voor het spoor, de ontwikkeling van logistieke terreinen en de daarbij horende natuurcompensaties. Onderhavige voortgangsrapportering schetst de voortgang van dit projectonderdeel.

-Uitbreiding Noordzeeterminal (NZT): dit derde onderdeel van het voorkeursbesluit krijgt verder vorm via de procedure van de omgevingsvergunning, ervan uitgaand dat er geen bestemmingswijziging nodig is. De financiering moet nog worden uitgemaakt, maar gezien het commerciële infrastructuur betreft, zal het havenbestuur dit grotendeels zelf financieren.

2. VOORTGANG CONTAINERCLUSTER LINKERSCHELDEOEVER

Sinds de start van de uitwerkingsfase van het complex project zette CCL volgende formele stappen:

12 juli 2020	Projectonderzoeksnota CCL
27 juli 2020 tot en met 11 september 2020	Publieke raadpleging over de projectonderzoeksnota
31 maart 2021	Geactualiseerde projectonderzoeksnota
4 mei 2021	Tussennota
5 mei 2021 tot en met 4 juni 2021	Publieke raadpleging over tussennota
26 augustus 2021	Geactualiseerde projectonderzoeksnota – Tweede actualisatie

In het geïntegreerd onderzoek werden verschillende inrichtingsalternatieven, locatievarianten en uitvoeringsvarianten onderzocht volgens de methodiek uiteengezet in de (geactualiseerde) projectonderzoeksnota.

Dit leidde tot een eerste, doch onvolledige versie van het voorontwerp van projectbesluit CCL. Hieronder worden de verschillende onderdelen van deze eerste werkversie opgesomd. Telkens wordt ook de status van elk onderdeel op hoofdlijnen toegelicht. Oa. de stikstof- en PFAS-problematiek zijn openstaande problemen en kunnen nog verstrekkende gevolgen hebben op de vormgeving van het projectbesluit CCL.

1 – Hoofddocument		
1.1. Hoofddocument	Hoofdstuk 5 - milieuverklaring <ul style="list-style-type: none"> • Verder overleg en verfijning doorvertaling milderende maatregelen nodig. • Het monitoringprogramma dient nog verder uitgewerkt te worden. 	
1.2. Juridische en feitelijke toestand	Afgewerkte ontwerptekst	
2 – Omgevingsvergunning		
2.1. Stedenbouwkundige handelingen	01 Verantwoordingsnota	Afgewerkte ontwerptekst
	02 Specifieke ruimtelijke nota's	Afgewerkte ontwerptekst
	03 Overzichtsdiagram	Afgewerkte ontwerptekst
	04 Plannen – Algemeen	Afgewerkte ontwerptekst
	05 Foto's	Afgewerkte ontwerptekst
	06 Plannen natuurcompensaties	Recent werd beslist om de grondstock in Prosperpolder zuid niet aan de zuidkant, maar

		aan de noordkant te lokaliseren. Het dossier zal hier nog op aangepast worden.
	07 Plannen Hoogspanningslijnen	Afgewerkte ontwerptekst
	08 Plannen Tweede Getijdendok	Afgewerkte ontwerptekst
	09 Plannen Noordelijk Insteekdok	Afgewerkte ontwerptekst
	10 Plannen Bieshoek	Afgewerkte ontwerptekst
	11 Plannen Spoorbundel West	Afgewerkte ontwerptekst
2.2. Vegetatiewijzigingen	01 Afwijkingen Soortenbesluit	Kaartmateriaal voor Natuurcompensaties en Tweede Getijdendok zal nog aangevuld worden.
	02 Ontbossing	Afgewerkte ontwerptekst
	03 Vegetatiewijzigingen	Deze documenten dienen nog verder afgestemd te worden met hoofdstuk Biodiversiteit uit het MER.
2.3 Ingedeelde inrichtingen en activiteiten	01 Rubriekentabel	Afhankelijk van onderzoek rond PFAS (zie verder) zal mogelijk de bemaling en eventueel benodigde zuivering aan het dossier worden toegevoegd.
	02 Algemene omschrijving	Afgewerkte ontwerptekst
	03 Nota voorwaarden en vergunning	Afgewerkte ontwerptekst
	04 Specifieke milieunota's	Afgewerkte ontwerptekst
	05 Uitvoeringsplannen	Afgewerkte ontwerptekst
3 – Ontwerppapporten geïntegreerd onderzoek		
3.1 Ontwerp MER	<p>De ontwerptekst beschrijft de stand van het onderzoek de dato september 2023. Onderstaande punten zijn nog aan te passen/te herwerken. Deze aanpassingen zullen mogelijk ook de conclusies van het MER aanzienlijk wijzigen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Walstroom op bestaande terminals is momenteel in het ontwerpMER geconcipieerd als een milderende maatregel die enkel en alleen gerealiseerd wordt indien het project CCL gerealiseerd wordt. In het licht van de Europese AFIR-verordening en Fuel EU Mar-verordening is deze werkwijze niet langer aanvaardbaar. Walstroom op bestaande terminals zal daarom in een volgende versie in de referentiesituatie ingewerkt worden (als een te verwachte, juridisch verankerde ontwikkeling naar 2030). Dit heeft ingrijpende gevolgen voor de beoordeling van luchtkwaliteit, gezondheid en stikstofdepositie. • Voor wat betreft stikstofdeposities: Afstemming van het dossier op stikstofakkoord en stikstofdecreet. • Analyse van de stikstofdepositie op VEN-gebieden (verscherpte natuurtoets) verder af te stemmen op regelgeving. • In de discipline mobiliteit moet het moment van exploitatie van de zone aan het Tweede Getijdendok en van de zone Bieshoek nog verder in detail worden afgestemd op de ingebruikname van de Tweede Tijsmanstunnel. De huidige teksten dienen nog te worden gereviseerd, waarbij duidelijker aangegeven wordt welke containerbehandelingscapaciteiten al dan niet ontwikkeld kunnen worden zonder de Tweede Tijsmanstunnel. • In het deel grondwater worden de uit te voeren bemalingen beschreven aan de hand van een high-level bemalingsmodel. De vastgestelde PFAS-verontreinigingen van het grondwater worden slechts beknopt besproken in het MER. Recent werd in overleg met OVAM beslist voor de volledige projectzone een oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek op te maken, en aansluitend een bodemsaneringsproject te definiëren. De resultaten hiervan zijn nog niet mee vervat in de voorliggende versie van het MER. In de mate dat in het bodemsaneringsproject andere benodigde bemalingsposities of andere bemalingshoeveelheden zouden vastgesteld worden, dient ook het bemalingsmodel gereviseerd te worden. • De beschrijving van de milderende maatregelen in de verschillende disciplines dient bijgesteld te worden en tekstueel identiek te zijn aan de beschrijving van de acties in (1) het vergunningsluit voor aanleg van dok en aanleg van de logistieke zones ; (2) de stedenbouwkundige voorschriften van het RUP en (3) het flankerend beleid. De huidige formulering van milderende maatregelen in de verschillende disciplines laat nog te veel ruimte voor interpretatie, wat juridische risico's impliceert. • In de discipline biodiversiteit dient een correcte afstemming te gebeuren met het vergunningsluit. Met name dient gecontroleerd te worden dat alle benodigde compensaties, geïdentificeerd in het vergunningsluit, ook correct in het milieueffectrapport beschreven worden. Ook het luit "verboden te wijzigen vegetaties" dient afgestemd te worden op het vergunningsluit. • Recent werd beslist om de grondstock in Prosperpolder zuid niet aan de zuidkant, maar aan de noordkant te lokaliseren. In het huidige MER wordt deze grondstock nog aan de zuidkant gelokaliseerd. • De passende beoordeling dient nog aangevuld te worden voor wat betreft de locatievarianten voor de spoorbundel. 	
3.2 Richtlijnen Team MER	Finaal	
3.3 Ontwerp Maatschappelijke kosten-batenanalyse	Afgewerkte ontwerptekst	

3.4 Ontwerp nautisch onderzoek	De rapportering van het onderzoek naar de nautische toegankelijkheid van de terminal aan het Noordelijk Insteekdok moet nog worden toegevoegd
3.5 Ontwerp Operationaliteitsonderzoek	Afgewerkte ontwerpтекst
3.6 Ontwerp Ruimtelijk veiligheidsrapport	Bij afronding van het Ruimtelijk veiligheidsrapport waren de stedenbouwkundige voorschriften nog niet beschikbaar. Zodra dat wel het geval is, zal het rapport de stedenbouwkundige voorschriften opnieuw expliciet aftoetsen.
3.7 Ontwerp Bufferlandschap	Afgewerkte ontwerpтекst
3.8 Ontwerp Synthesenota	Zal wijzigen naarmate de hierboven vermelde hiaten worden herwerkt
4 – Ruimtelijk uitvoeringsplan	
4.1 Grafisch plan	Afgewerkte ontwerpтекst
4.2 Stedenbouwkundige voorschriften	Uitklaren van enkele knelpunten rond doorvertaling van milderende maatregelen
4.3 Toelichtingsnota	Afgewerkte ontwerpтекst
4.4 Grafisch register	Nog in opmaak
4.5 Stedenbouwkundige verordeningen	Nog in opmaak
5 – Bodemsaneringsproject	Noodzaak in verband met de PFAS-problematiek. Recent werd in overleg met OVAM beslist voor de volledige projectzone een oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek op te maken en aansluitend een bodemsaneringsproject te definiëren. De resultaten hiervan zijn nog niet beschikbaar.

3. VERDER PROCESVERLOOP

Deze eerste versie van het voorontwerp van projectbesluit CCL werd in het kader van een informele overlegronde voorgelegd aan enkele adviesinstanties, waarbij reacties werden verwacht tegen 1 januari 2024. Doelstelling van deze beperkte consultatie was de adviesverleners zich een beeld te laten vormen van het voorwerp en de inhoud van het aankomend voorontwerp van projectbesluit. Volledigheid, leesbaarheid en begrijpbaarheid van het dossier met het oog op de latere formele adviesverlening stond centraal. Het was de bedoeling om adviesverleners aandachtspunten aan te laten reiken die het projectteam dan in het formele voorontwerp van projectbesluit zal inwerken. Het betrof dus geen formele adviesvraag overeenkomstig artikel 21 § 2 van het Decreet Complexe Projecten, noch artikel 20 van het besluit van 12 december 2014 tot uitvoering van het Decreet Complexe Projecten.

Volgende adviesinstanties werden betrokken:

Dept. Omgeving	ANB
INBO	OE
VMM	OVAM
CIW	Dept. MOW
Dept. Economie, wetenschap en innovatie	Dept. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Dept. Landbouw en Visserij	Dept. Financiën en begroting
Havenbestuur van Antwerpen-Brugge (PoAB)	Maatschappij LSO
Elia	Infrabel
Dienst Omgevingseffecten	

Op 11 januari 2024 waren acht reacties toegekomen bij de procesverantwoordelijke.

Deze reacties worden thans, samen met de hierboven weergegeven openstaande knelpunten, verwerkt tot een voorontwerp van projectbesluit. Verwacht wordt dat dit voorontwerp kan meegedeeld worden aan de Vlaamse regering in het najaar van 2024.

Na de bekendmaking van dat voorontwerp projectbesluit start de formele adviesprocedure. Zoals voorzien in artikel 21 § 2 van het Decreet Complexe Projecten bezorgt de procesverantwoordelijke de synthesenota en het voorontwerp projectbesluit aan de adviesinstanties. Artikel 20 van het besluit van 12 december 2014 tot uitvoering van het Decreet Complexe Projecten voorziet voor deze advisering in een looptijd van minstens dertig dagen. Na afloop van deze adviesronde worden de adviezen opgenomen in het geïntegreerd onderzoek en verwerkt tot een ontwerp van projectbesluit. Na vaststelling van het ontwerp van projectbesluit zal dit ontwerp, inclusief alle

bijlagen, aan een openbaar onderzoek onderworpen worden. Pas na dit openbaar onderzoek en het verwerken van alle binnengekomen elementen kan de Vlaamse regering, rekening houdend met alle elementen, een projectbesluit vaststellen.

De Vlaamse Minister Van Justitie En Handhaving, Omgeving, Energie En Toerisme

Zuhal DEMIR

De Vlaamse Minister Van Mobiliteit En Openbare Werken

Lydia PEETERS